No. 63. 1837

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT. Wetenschappelijk Blad.

Woensdag. 15 Maart.

FRANKRIJK.

Parijs, den 12den Maart.

Alle bladen der hoofdstad houden zich heden bezig met de protestatie van den heer *de Quelen* tegen de voordragt, om de plaats van zijne vernielde aartsbisschoppelijk paleis tot eene openbare wandelplaats in te rigten; die, welke het ministerie zijn toegedaan, beloogen, dat de aartsbisschop zich niet heeft te beklagen, dat de kerk van Parijs zoo min als de overige in Frankrijk, een burgerlijk bestaan meer heeft, dat de tijd der geestelijke voorregten voorbij is; dat men den prelaat aangeboden heeft elders een ander paleis te stichten, maar deze zich halsstarrig aan de plaats gehouden heeft, enz. Bijzonder opmerkelijk laat zich daarover het ultra-ministeriele blad, onder het bestuur van *Fonfrede*, het *Journal de Paris*, uit. Het gouvernement had, volgens hetzelve, geen regt geweigerd aan den aartsbisschop, maar had deze de schikking onmogelijk gemaakt; men had hem aangeboden de kerk van St. Germain l'Auxerrois weder voor de dienst open te stellen, mits de pastoor dier kerk, die vroeger tot hare sluiting heeft aanleiding gegeven, verwijderd wierd, doch de heer *de Quelen* had zulks geweigerd; men had hem tijdelijk een der prachtigste hotels van de hoofdstad ter beschikking gegeven, en hem een nieuw paleis elders willen bouwen, maar hij had zoowel het een als het andere van de hand gewezen, staande op de herbouwing van het verwoest paleis. Deze toelichtingen van het *Journal de Paris*, vindt men in zoo ver opmerkelijk, dat uit dezelve blijkt hetgeen vroeger het gerucht zeide, dat er onderhandelingen tusschen het bestuur en den aartsbisschop zijn gevoerd. Intusschen geloofd men niet, dat het gedacht protest veel invloed op het ontwerp, en de discussie zal uitoefenen.

— Men kent thans vrij volledig den uitslag van den arbeid der commissie van de kamer der pairs over het voorstel van wet betrekkelijk de verpligte aangifte in zake van komplot tegen het leven des Konings. De commissie heeft vele veranderingen in het ontwerp gebragt, maar deze nagenoeg bij het bestaan met de gewijzigde woordenschikking uit de handen. Het artikel betrekkelijk de straf voor degenen die een komplot, door een hunner naastbestaanden gemeld, niet openbaren, is weggelaten; correctionele straffen zouden in 't algemeen de onteerende straffen vervangen; de tijd van 24 uren voor den aanbrenger gesteld, zoude men eveneens hebben geschrapt.

— De maarschalk *Clausel* heeft gisteren in de kamer van afgevaardigden gevraagd, wanneer het rapport over het ontwerp betrekkelijk de supplementaire credieten zou worden ingebragt. De maarschalk schijnt dat oogenblik af te wachten om de memorie over zijn beheer te Algiers openbaar verkrijgbaar te stellen. De rapporteur, de heer *Janvier*, zou intusschen niet voor het eind der maand met zijnen arbeid gereed zijn.

— Op vragen en op eene stellige wijze wordt thans weder verzekerd, dat er onderhandelingen worden gevoerd voor het huwelijk des hertogs *van Orleans* met eene prinses van Mecklenburg Schwerin, die reeds zoo ver gevorderd waren, dat het huwelijk in de maand mei aanstaande zoude gesloten worden. Hetzelve zou bij procuratie in Duitschland geschieden en de Prinses vervolgens naar hierwaarts komen.

— In de laatste dagen hebben er geene nieuwe arrestatien in de zaak (van) *Meunier* of van *Champion* meer plaats gehad. De instructie der zaak van *Meunier* wordt thans gezegd geheel te zijn afgeloopen, en verwacht men binnen kort de dagbepaling van de opening der debatten voor het hof der pairs.

— Een brief uit München, meldt als stellig, dat de Fransche gezant aldaar, de heer *Bourgoing*, in de plaats van den hertog *van Montebello*, tot gezant in Zwitserland is benoemd geworden.

— Uit Toulon schrijft men dat de inscheping van materieel voor de kust van Afrika, aldaar steeds wordt voortgezet. Men verzekerde, dat het schip *Hercules*, kapitein *Casy*, 't welk den Prins *van Joinville* aan boord moet nemen, in de eerste dagen van mei eene reis naar Brasilie en de Zuidzee moest doen. De *Hercules* zou van een korvet, onder bevel van den kapitein *Dumont d'Urville* vergezeld worden en de reis langer dan een jaar duren.

— De voormalige aartsbisschop van Mechelen, de heer *de Prado*, heeft dezer dagen een hevige aanval van beroerte gehad, die weinig hoop voor zijn leven overlaat. De spraak en zijne verstandelijke vermogens hebben hem geheel begeven, en zijne regterzijde is verlamd. Hij is thans in zijn 80ste jaar.

— De engelsche gezant alhier heeft gisteren depeches uit Madrid ontvangen, die gezegd worden zeer belangrijk te zijn. Hij heeft zich dadelijk naar het bureau van de buitenlandsche zaken begeven en een lang onderhoud met den heer *Molé* gehad.

— Berigten uit Spanje zijn intusschen in 't openbaar niet bekend. In de gewone briefwisseling van het *Journal des debats* wordt wederom een zeer ongunstig tafereel van den staat van zaken opgehangen. De minister van financien, *Mendizabal*, had, om aan geld te komen, een ontwerp bedacht, dat oorzaak van zeer bedenkelijke gevolgen kon worden. Hij wilde namelijk de landen domeinen en de hand te leggen op de vaste goederen van de weerlooze geestelijkheid. De aanneming en uitvoering van dien maatregel zou de leden der geestelijkheid, zoo het kon, nog meer in het harnas jagen, doch van de andere zijde de eigenaars, die van de tienden ontslagen worden, niet weinig te verheugen.

De kommandant generaal van la Mancha had zijne demissie gegeven. De toestand dier provincie was thans zoodanig, dat de gemeenschap met Andalusie slechts kon plaats hebben door middel van talrijke karavanen, even als bevond men zich in de woestijnen van Afrika. Een dier karavanen voor weinige dagen uit Madrid vertrokken, bestond uit 50 wagens, 9 de deligences en 200 man bedekking, en nog was men niet gerust.

Een courrier door *Espartero* naar de hoofdstad gezonden, had depesches van dien generaal aangebragt, waarin over de vreeselijke ontbloting waarin de troepen verkeeren, hoogelijk geklaagd wordt. Sedert 14 dagen bestond het onderhoud in een half ration labberdaan. De wissels van het gouvernement op Bajonne waren geweigerd, daar de fondsen er voor ontbraken. In de hospitalen waren zoo min bedden als geneesheeren te vinden.

Men sprak van zware ongeregeldheden te Cuenca, bij het vertrek van *Narvaez* voorgevallen. Eindelijk was men steeds zeer ongerust over den openbaren toestand te Barcelona.

— Het *Memorial Bordelais* spreekt van eene nieuwe neerlaag die de constitutionele troepen in Neder-Arragon geleden hadden. De karlisten hadden in dat gewest drie niet onbelangrijke plaatsen bemagtigd en wel 1000 soldaten met 40 officieren in handen gekregen.

— Heden uithoofde van den Zondag geene fondsnoteering.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 11den Maart.

De gisteren bij de bankiershuizen *Bethmann* en *Rothschild* gedane inschrijving voor den aanleg van een spoorweg op den regter Main-oever, bedragen, naar geloofwaardige verzekering, de som van 20 millioen guldens.

— Op den 9den dezer heeft de de groothertog van Baden de standen zijns rijks met eene aanspraak geopend, waarin hij een gunstig tafereel van den financielen toestand des lands ophangt, en zegt dat de algemeene welvaart bevorderd wordt door de toetreding van het groothertogdom tot het duitsche tolverbond.

— Uit Baden schrijft men, dat behalve de groothertog *Michael*, ook de hertog *Adam* van Wurtemburg, de prins *Emil* van Hessen-Darmstadt en de vorstin *Radziwil* in de stad kwarteren hebben genomen; andere aanzienlijke personen zag men te gemoet, welk een en ander voorspelde dat het aanstaande badseizoen aldaar zeer levendig zou zijn.

— Uit Beijeren wordt gemeld, dat het gouvernement voornemens schijnt, om bij de twee bestaande regimenten artillerie een derde op te rigten; deze vermeerdering was hoofdzakelijk geworden voor de behoorlijke bezetting der beide gewigtige vestingen Ingolstadt en Germersheim.

— In brieven uit Athene te Munchen ontvangen, had men vernomen, dat de graaf *Armansperg* voornemens was in het laatst van Februarij naar Maltha af te reizen en daar quarantaine te houden. Zijne familie zou vervolgens naar Duitschland terugkeeren, doch de graaf zelf tot herstel zijner gezondheid eene reis door Italie doen.

— Te Weenen waren den 6den Maart genoteerd: 5 pCt. Met. $104\frac{15}{16}$; 4 pCt. $100\frac{3}{12}$; 3 pCt. $75\frac{1}{2}$; Bankactien 1365.

ENGELAND.

Londen, den 12den Maart.

In de zitting van het Lagerhuis van den 9den, heeft de heer *Hoy*, van Southampton, de zaak van Texas ter spraak gebragt, het gouvernement der Vereenigde Staten beschuldigt, dat het dit gewest zocht in te lijven, en verlangd, dat het gouvernement mededeeling gaf aan de diplomatieke stukken, betrekkelijk de geschillen met Texas, tusschen Mexico en de Vereenigde Staten gevoerd. Lord

Palmerston weigerde die mededeeling, daar er voor Engeland geen reden bestond, om in die zaak tusschen beide te komen als bij de gedachte inlijving voor onwaarschijnlijk hield. Het voorstel vond bij de meerderheid der kamer dan ook geen bijval.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft de heer *Harvey* de splitsing der wet op de kerkbelasting voorgeslagen, doch is door lord *J. Russell* geantwoord, dat hij te groote zwarigheden in dit voorstel vond om er zijne goedkeuring aan te kunnen hechten.

Naar aanleiding eener redevoering van lord *Mahon*, heeft de staat der zaken in Spanje dat Huis vervolgens bezig gehouden. Zijn Lordschap beweerde, dat men maar al te lang op de bemoeijingen van den Secretaris van Staat voor de Buiteulandsche Zaken te dezen opzigte vertrouwd had, en daardoor zoo ver was gekomen, dat men niet wist of Groot-Brittanje in een staat van vrede of oorlog verkeerde, waaromtrent lord *Palmerston* het antwoord gedurig schuldig bleef. Die minister hernam hierop, en zeide, op de verklaring van den heer *Price*, die de eischen van don *Carlos* als volkomen wettig verdedigde, dat hij geenazins in dit laatste gevoelen deelde en dat, wat de handelwijze betrof, door het Britsch Gouvernement gehouden, deze hem als het meest doeltreffend voorkwam, om namelijk de vervulling der wenschen van de meerderheid der Spanjaarden te bevorderen, zonder hun nationaal gevoel te krenken. Sir *R. Peel* hield daarentegen staande, dat men zich te veel in de binnenlandsche aangelegenheden van Spanje mengde, zonder de Koningin voldoende hulp te verschaffen, en dat er, om den engelschen naam aldaar geacht en bemind te maken, of meer of minder dan thans behoorde verrigt te worden.

— Bij de militaire Bath-orde hebben deser dagen eenige bevorderingen plaats gegrepen, zijnde eenige hoofd-officieren tot grootkruis bevorderd.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 90⅛ à kontant en 90⅜ à ⅝ voor rekening; Spanje 26; Portugal 31¼; Brazilie 87⅛; Columbia 24¼; Holland 2½ pCt. 53¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Maart.

Bij het leger in de Oostindiën zijn overgeplaats, de 1ste luitenant *J. G. G. van Lindenbergen* en *L. A. Boers*, respectivelijk van de 8ste en 10de afdeeling; terwijl tot tweede luitenants bij het wapen der artillerie in die bezittingen zijn benoemd, de serjanten van het bataillon der artillerie, *E. van Kuik* en *C. R. Korteweg*.

Aan den kapitein van de 10de afdeeling, *W. van der Brughen*, is, in afwachting van het herstel zijner gezondheid, het non-activiteits tractement verleend.

Eervol zijn ontslagen, *W. G. van den Bergh*, officier van gezondheid der 2de klasse bij de 3de divisie van het algemeen depôt der landmagt nº. 33, en *H. G. Backer*, tweede luitenant van de 1ste afdeeling Noord-Hollandsche schutterij.

— Bij koninklijk besluit is gearresteerd het plan voor de 170ste Nederlandsche loterij, bestaande uit 24500 loten, 12250 prijzen en 52 premien, waarvan de opening der collecte zal plaats hebben den 3den April en de trekkingen der vijf klassen in de maanden Mei, Junij en Julij.

— Te 's Hage is gearriveerd Z. H. de Hertog van Saxen-Weimar.

— Het *Amsterdamsch Handelsblad* zegt van goeder hand vernomen te hebben, dat Z. M., bij besluit van 10 dezer, nº. 84, goedgunstig heeft willen toestaan, de voornaamste veranderingen in de concessie van den spoorweg van Amsterdam op Haarlem, door concessionarissen derzelve gevraagd, zoodat die belangrijke onderneming thans spoedig tot uitvoering zoude komen.

— Uit Arnhem schrijft men, dat de opbouw van de nieuwe kerk voor de hervormde gemeente aldaar, welke den naam van St. Jans-Kerk zal dragen, aanbesteed is aan de heeren *C. O. Knoops*, Mr. Metselaar *J. Coers* en *Holland*, Mr. Timmerlieden te Arnhem, voor de som van *f* 52,000.

De herbouwing van het hof van justitie te Arnhem is aangenomen door den heer *G. van Berkum*, Mr. Timmerman aldaar, voor de som van *f* 91,400.

— In de Javasche Couranten tot den 16den November vindt men eene resolutie van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, van den 28sten Februarij te voren, waarbij bepaald wordt dat, te rekenen van 1 Januarij 1837, bij de weeskamer op Java geene renten hoegenaamd zullen worden gevalideerd op kapitalen, zonder onderscheid, van minder dan honderd gulden, noch op die, bij gemelde kamers beheerd wordende en toebehoorende aan meerderjarigen, voor zoover deze door regterlijke dispositien, of door den band van fidei-commis, dan wel andere testamentaire bepalingen, verhinderd worden over die kapitalen te beschikken; zullende negtens op gemelde kapitalen, gedurende het geheele jaar 1837, renten worden gevalideerd, voor zooveel de regthebbenden zich met der woon buiten Nederlandsch-Indie bevinden.

Bij eene andere resolutie, van den 25sten September laatstleden, wordt bepaald, dat voortaan aan alle vaartuigen, zonder onderscheid, mits voorzien van Nederlandsch-Indische zeebrieven of jurpassen, zal zijn toegestaan om in de onderscheiden havens van Timor handel te drijven.

Voorts behelzen deze berigten weder een aantal burgerlijke en militaire benoemingen door den Gouverneur-Generaal gedaan.

De belgische gezant te Parijs *Lehon* en de oostenrijksche zaakgelastigde in België, graaf *Dietrichstein*, zijn beide van Parijs te Brussel aangekomen.

Te Antwerpen is eergisteren, met de stoomboot *Ocean*, van Londen aldaar aangekomen de belgische gezant *van de Weijer*.

— Men zegt dat vorst *Leopold* voornemens is in het aanstaande voorjaar de provincie Luxemburg te bezoeken.

— De spaansche Ardoins waren gisteren ter Antwerpsche beurs gezocht. Men zeide dat er tijdingen van de spaansche grenzen waren ontvangen, vermeldende eenige voordeelen door de troepen der koningin behaald. Geopend met 25 steeg de koers tot 25½; na beurstijd zelfs tot 25⅞. De notering was overigens gisteren (13 *Maart*) Belg. 100⅛; O. Metall. 103¾; Spanje Ardoin 25⅞, ½; Defered 8¾; Nap. renten 92½; B. Tavolière 59½; Sicil. 92½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98; Bras. 85⅝. — Wisselkoers op Amsterd. en Rott. pari.

Bij het Gemeente-Bestuur zijn tot heden voor de aldaar overgeblevene betrekkingen der in den Storm en Watervloed van den 24 Februarij ll. omgekomen personen, ontvangen:

Van eene Collecte binnen de Gemeente	*f* 260.
Uit Haarlem een Coupon W. S. nº. 79553 à	» 12,37½.
Uit Amersfoort 1 Coupon nº. 1008 à	» 2,47½.
Van den Heer *Pasque* uit 's Gravenhage 1 Coupon nº. 53371,	» 12,37½.
Uit Dordrecht 1 Coupon nº. 20020 à	» 12,37½.
Uit 's Hage, een Bankbiljet nº. 511 à	» 95,—.
Rouw verwekt medelijden, van Q. N. te Amsterdam, een Bankbiljet nº. 158 à	» 60,—.
Uit Bommel 1 Coupon nº. 154 à	» 4,95.
Van R. P 1. te Amsterdam, 1 Coupon nº. 490 à	» 4,95.
1 dito nº. 5793 à	» 2,47½.
1 dito nº. 5805 à	» 2,47½.
Uit Bergen-op-Zoom 1 Coupon nº. 40447 à	» 2,47½.
Van Mevrouw *B.* uit 's Hage	» 10,—.
Totaal	*f* 421,92½.

De edele Gevers ontvangen hierbij voor deze milde bijdragen den warmsten dank dier ongelukkigen, in wier behoeften voor het oogenblik daardoor is voorzien geworden en wier belangen bij voortduring aan menschen-vrienden blijft aanbevolen.

RAAMSDONK, den 13. Maart 1837.

De Burgemeester,
L. J. DE JONGH VAN SON.

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

17de Trekking: Nº. 4861, een prijs van *f* 1000.
18de —— Nº. 4559, een prijs van *f* 1000; Nº. 18892, *f* 1000; Nº. 19669, *f* 2500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Maart*) was de notering der fondsen als volgt: Werk. Sch. 2½ pCt. 52¹⁵/₁₆, 53, 52¹⁵/₁₆; dito 5 pCt. 100¹⅛; Kasb. *f* 225, ⅝; Amerl.-Synd. 4½ pCt. 95⅛, ⅛; [illegible] pCt. [illegible] 83½; O. L. 4 pCt. 89⅞; Ard. van 85 *f*, 24¹⁵/₁₆, ¹⅞; dito Coup. 44½; Bemd. 5 pCt. 93⅞.

---

§ § § Heden namiddag ten 3 ure, heeft het de Voorzienigheid behaagd, mijne teedergeliefde Echtgenoot, den Heer FRANCUS JOSEPHUS DIEUDONNÉ, in den ouderdom van 52 jaren en 3 maanden, aan de gevolgen eener longteering, het *tijdelijke* met het *eeuwige* te doen verwisselen, na vooraf voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk; waarvan bij deze wordt kennis gegeven aan Familie, Vrienden en Bekenden.

De Affaire zal op denzelfden voet worden gecontinueerd; bevelende de ondergeteekende zich met hare *zes* minderjarige Kinderen, in de genegene gunste van het Bredasch publiek.

BREDA, den 12. Maart 1837.

DOMINICA-MARIA BOGAERTS.
Wed. *F. J. Dieudonné*.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Buitengewone Voorstelling.

Met Hooge Toestemming,

zal het gezelschap onder directie van den Heer DEBUREAU, Broeder van den Heer NIEMECZEK, zich vereenigd hebbende met de gezamenlijke Tooneelisten van Mej. A. C. OTTINGH, de eer hebben zijne *Laatste Voorstelling* te geven,

Op Woensdag den 15. Maart 1837.

ACROBATISCHE EXERCITIEN,

voorafgegaan door KAROLINA, of *Het Geëindigde Lusthuwelijk*. Blijspel met Z.ng. Het Spektakel zal besloten worden met LE MALADE JALOUX, of *Arlequin Docteur*. In 2 Bedrijven.

Men zal precies ten half zeven ure beginnen, ten einde het Spektakel voor HALF ELF ure geëindigd is.

*** De Ondergeteekende heeft de eer bekend te maken dat bij hem is aangekomen een schoon Assortiment van BEHANGSEL-PAPIER en PANOULES, alle naar den [illegible]sten smaak, tot Fabrieks-Prijzen; alsnog is bij hem te bekomen een schoon Assortiment van MAHONIEHOUTEN MEUBELS en SPIEGELS.

BREDA, Groote Markt Lett. A. Nº. 407.

P. HEYMANS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.